

Kronika 1991

OBSAH

Zmena kronikára	2
Niečo zo štatistiky mesta za rok 1991	2
Svidníčania oslávili 46. výročie oslobodenia mesta	2
Predajné stánky na pešej zóne	3
Dražby vo Svidníku	3
Oslavy Sviatku práce	4
Oslavy víťazstva nad fašizmom	4
Prvé sväté prijímanie na amfiteátri	4
Slávnosti kultúry Rusínov – Ukrajincov	4
Premenovanie ulíc vo Svidníku	5
Noví riaditelia škôl	5
Otvorenie rekonštruovanej budovy Múzea ukrajinskej kultúry	6
Nezamestnanosť v meste	6
Spomienka na Slovenské národné povstanie	6
Dukelský beh mieru	7
Úcta pamiatke padlým	7
VIII. Poddukelský lekársky deň	8
Zdravotníci zriadili konto technického rozvoja	8
Kupónová privatizácia.....	8
Podnikateľská činnosť	8
Prvé predvianočné kontraktačno-predajné trhy	8
Okresná konferencia Strany demokratickej ľavice (SDL)	9
Výstavba v meste	9
Vladimír Mečiar v okrese	10
Kultúra	10
Knižnica	11
Niečo zo sčítania ľudu	11

Zmena kronikára

Na požiadanie primátora Mestského úradu vo Svidníku p. Karola Kalináka prebral funkciu kronikára Michal Kriľ. Narodil som sa 26.7.1932 vo Vyšnom Mirošove. Povoláním som bol učiteľ. Pôsobil som za 19 rokov na základných školách v Cernine, Hunkovciach, Roztokoch, Krajnej Bystrej a na Osobitnej škole vo Svidníku. Od roku 1972 až do augusta 1991 (tiež za 19 rokov) pracoval som ako metodik na Okresnom pedagogickom stredisku vo Svidníku. Počas pôsobenia v Roztokoch a Krajnej Bystrej písal som obecnú kroniku týchto obcí. Vo Svidníku bývam od roku 1969 v rodinnom dome na Partizánskej ulici č. 23. Od 1.9.1991 som dôchodca.

Ako nový kronikár mesta Svidník vyviním všetko úsilie, aby som v chronologickom slede zaznamenal najvýznamnejšie udalosti mesta.

Niečo zo štatistiky mesta za rok 1991

V roku 1991 mesto Svidník malo	11 620	obyvateľov
V priebehu roka sa narodilo	188	detí
Zosobášilo sa	65	snúbencov
Zomrelo	61	občanov
V meste žilo	1 148	dôchodcov
Rómov žilo	511	
Prišľahovalo sa do Svidníka	415	ľudí
Odsťahovalo sa	171	ľudí
Vo Svidníku tohto roku bolo	640	nezamestnaných občanov
Počet sociálne odkázaných občanov	320.	

Prvým občanom nášho mesta narodeným na Nový rok vo Svidníckej nemocnici armádneho generála L. Svobodu sa stalo dievčatko, ktorému rodičia dali meno Katka. Narodila sa 1. januára 1991 o 14:30 hod. Šťastnou mamičkou malej Katky je MUDr. Darina Lacková.

Svidničania oslávili 46. výročie oslobodenia mesta

Aj v nových politických a spoločenských podmienkach pripomenuli si predstavitelia okresných a mestských štátnych orgánov, funkcionári politických strán a hnutí pôsobiacich na území okresného sídla a zástupcovia rozhodujúcich výrobných organizácii mesta v sobotu 19. januára 46. výročie oslobodenia Svidníka vojskami Sovietskej armády. V znamení tejto historickej udalosti niesla sa aj výzdoba mesta česko-slovenskými, slovenskými a sovietskymi vlajkami. Keďže v tomto roku sa ZSSR rozpadol, bola to posledná výzdoba sovietskymi vlajkami.

Oslavy sa začali pietnym aktom kladenia vencov pri pamätníku Sovietskej armády vo Svidníku, pokračovali na námestí Slobody, kde boli položené kytice kvetov k nohám armádneho generála L. Svobodu a končili kladením vencov na Dukelskom cintoríne.

Na počesť výročia oslobodenia mesta v pondelok 21. januára otvorili 17. ročník Svidníckeho divadelného festivalu. Prológom bola známa hra klasika slovenského

divadelníctva Jána Palárika Inkognito v podaní činohercov zo štátneho divadla v Košiciach. Nasledujúci festivalový večer patril hosťom z divadla T. H. Ševčenka z Ternopoľu (USSR), ktorí uviedli komédiu v dvoch dejstvách Martin Boruľa. Záverečné slovo patrilo členom divadla A. Duchnoviča v Prešove, vystúpivším s hrou bratov Mrštikovcov Maryša. Všetky tri večerné predstavenia mali výbornú úroveň, o čo sa pričínili svojim interpretačným umením predstavitelia hlavných postáv. Celkový dojem zo 17. ročníka Svidníckeho divadelného festivalu bol smutný. Účasť divákov na predstaveniach bola nízka. Zdá sa, že druhé najvýznamnejšie kultúrne podujatie roka v našom meste prežíva hlbokú krízu. Zdá sa, že ľudia v týchto časoch viac premýšľajú o inom, než o divadle.

Predajné stánky na pešej zóne

Z rozhodnutia Mestského úradu (9.4.1990) bola v máji minulého roku otvorená pešia zóna. Už samotný názov hovorí, že by to mala byť ulica bez áut. Občania na nej môžu dýchať čistý vzduch a byť spokojnejší, že ich nezrazí prichádzajúce auto.

Na konci pešej zóny v centre mesta boli v roku 1991 postavené stánky, v ktorých súkromní podnikatelia ponúkajú drobný tovar, chlieb, pečivo, noviny, detské oblečenie, kvety, občerstvenie a rybie špeciality.

Stánky na pešej zóne včítané inžinierskych sieti stáli 2 370 000 Kčs. Zaplatil ich Mestský úrad. Postavenie týchto stánkov na konci ulice mnohým Svidničanom sa nepáči. Týmto zásahom sa estetické stvárnenie centra mesta zhoršilo.

Dražby vo Svidníku

Rok 1991 do histórie Česko-Slovenska sa zapíše ako rok začínajúcej privatizácie. Zákon umožňuje občanovi našej republiky nad 18 rokov kúpou alebo prenájmom získať majetok štátu. Prvá dražba v našom okrese prilákala v sobotu 16. marca 1991 do hľadiska kina Dukla vo Svidníku stovku divákov. Dražbu riadila Okresná privatizačná komisia, predsedom ktorej bol Ing. Pavol Korady. Zo siedmich prevádzkových jednotiek určených na dražbu v prvom termíne malej privatizácie bol predaný ako prvý bufet na amfiteátri, takzvaná Žaba. Kúpil ju podnikateľ pán Gundza za 150 000 Kčs. Prvým licitátorom vo Svidníku bol Anton Jevík.

Dražby vo Svidníku sa konali v priebehu roka 10 krát. Na druhej verejnej dražbe vo Svidníku dňa 6. apríla bola predaná predajňa potravín na sídlisku Utra za 1 513 000 korún. Kúpil ju Jozef Kupec. Emil Pipas kúpil predajňu na mäso na sídlisku Utra za 166 000 korún.

V tretej dražbe v apríli 1991 za prenájom na 2 roky vydražila Fotoslužbu Anna Hajduková za 100 800 korún. Anton Kekelik vydražil pohrebništvo za 105 000 Kčs. Na štvrtej dražbe občania neprejavili záujem o prenájom ponúkaných jednotiek.

Najväčší divácky záujem sa sústredil na 19. dražbu hotela Dukla - 8.11.91, ktorý bol na predaj za rekordných 50 602 000 korún. Krátke zaklínadlo „beriem“ vyslovil osamotený Svidničan Ivan Magulák.

Oslavy Sviatku práce

Tohtoročné prvomájové oslavy začali vo svidníckom amfiteátri vystúpením folklórneho súboru Dúbrava a módnou prehliadkou. V areáli a na štadióne boli ďalšie pútavé atrakcie, šport, ukážka našich vojakov a veselá zábava. Oslavy aj u nás už po druhý krát sa uskutočnili bez slávnostného prvomájového sprievodu. Občania na oslavy Sviatku práce boli pozvaní prostredníctvom článku p. Ivanka, predsedu Strany demokratickej ľavice v novinách Dukla.

Oslavy víťazstva nad fašizmom

Aj tieto oslavy začínajú mať na mnohých miestach našej vlasti iný ráz. Aj vo Svidníku to už nie je ako kedysi. Predstavitelia štátnej správy, politických strán a hnutí, podnikov a závodov položením vencov a kytíc na pamätníku Sovietskej armády vo Svidníku pri soche armádneho generála L. Svobodu a na pamätníku Československej armády na Dukle si uctili pamiatku tých, ktorí položili za naše oslobodenie svoje životy.

Tí, ktorých cesty 9. mája priviedli na Duklu, boli svedkami veľkej udalosti. Na cintoríne československých vojakov bol znovu postavený veľký 8 m vysoký drevený kríž. Kým sa jedni pri znovu postavenom kríži modlili, iní si mali možnosť vypočuť vystúpenie priameho účastníka bojov na Dukle plukovníka Tabiša. Na cintoríne tohto dopoludnia sa uskutočnila posviacka nového centrálného kríža a svätá omša, ktorú celebroidal rímskokatolícky biskup Alojz Tkáč. Gréckokatolícky biskup Ján Hirka v homílii upriamil myse veriacich na význam znaku kríža pre život človeka.

Vo Svidníku pri pamätníku Sovietskych vojakov sa uskutočnila tohto dopoludnia svätá omša v staroslovenčine za prítomnosti pätnástich pravoslávnych kňazov a 500 občanov.

Prvé sväté prijímanie na amfiteátri

So súhlasom otca biskupa Msgr. Alojza Tkáča uskutočnilo sa v nedeľu 26. mája prvé sväté prijímanie netradičným spôsobom na amfiteátri. Naš svidnícky rímsko-katolícky kostol nepostačoval pre 215 prvo-prijímajúcich. Už od ranných hodín sa zhromažďovali rodičia s deťmi a krstní rodičia pred kostolom, kde spolu s kňazom a rehoľnými sestrami prišli až na prekrásne vyzdobený a pripravený amfiteáter. Vyše sedem tisíc veriacich sa zúčastnilo na slávnostnej svätej omši. Na pódiu sedeli dievčatka a chlapci pekne vyobliekaní, ktorých na túto slávnostnú chvíľu na hodinách náboženstva pripravoval kňaz Peter Gombita. Potom nasledoval slávnostný program, ktorý pripravili rehoľné sestry. K prítomným sa prihovril aj rímskokatolícky kňaz.

Slávnosti kultúry Rusínov – Ukrajincov

Naše mesto sa v polovici júna už tradične stáva centrom ľudovej kultúry a folklóru Rusínov – Ukrajincov. Stretávajú sa tu tanečníci, speváci, folkloristi, ľudoví umelci a remeselníci, aby odovzdali vďačným divákovi svoje znalosti z ľudových tradícií nášho ľudu. V dňoch 15.-16. júna 1991 sa zišli milovníci folklórneho tanca a spevu na XXXVII.

Slávnostiach kultúry Rusínov – Ukrajincov ČSFR – Svidník 1991. Na slávnostiach sa zúčastnilo 150 súborov záujmovej umeleckej činnosti. Oproti minulým rokom účinkujúcim, hosťom i divákovi prišlo i počasie, pretože svietilo slnko a teploty boli takmer tropické. V nedeľu 16. júna svidnícky amfiteáter sa zaplnil do posledného miesta. Veru, bolo sa na čo pozerieť. Časť programu v nedeľu na poludnie sa uskutočnila aj v areáli prírodného skanzenu. Odpoľudnia program svidníckeho festivalu vysielala aj Slovenská televízia.

Premenovanie ulíc vo Svidníku

Mestské zastupiteľstvo vo Svidníku svojím uznesením číslo 4/1991 zo dňa 27.6.91 schválilo zmeny názvov ulíc v meste Svidník takto:

Staré názvy ulice	Nové názvy ulice
9. mája	8. mája
Februárového víťazstva	Dlhá
Fučíková	Poštová
K. Gottwalda	Dezidera Millyho
marš. Koneva	gen. Svobodu
Leninova	Centrálna
Máj. pov. čes. ľudu	Pod lesom
K. Marxa	Mierová
Sidoriakova	Lipová
J. Švermu	Čsl. armády
kpt. J. Nálepku	1. Bardejovská
	2. Stropkovská

Od hlavnej križovatky smerom na Bardejov a Stropkov bola premenovaná ulica z pôvodného názvu ul. kpt. J. Nálepku na dve ulice a to smerom na Bardejov „Bardejovská“ a smerom na Stropkov „Stropkovská“.

Noví riaditelia škôl

Veľmi diskutovanou otázkou v júni i počas prázdnin 1991 bolo nové obsadzovanie funkcií riaditeľov škôl. Podľa nariadenia ministra školstva SR p. Pišúta všetci riaditelia, ktorí boli vo funkcii viac než štyri roky museli odísť z funkcií. Na novú direktorskú stoličku vo Svidníku sadli títo riaditelia:

I. ZŠ	Jozef Poperník
II. ZŠ	Drahoslava Ruščáková
III. ZŠ	Emília Tkačivská
Osobitná škola	Jozef Oleár
Základná umelecká škola	Peter Varga
Domov detí a mládeže	Vladimír Ilečko
Gymnázium	Ján Magdziak
Stredné odb. učilište	

strojárské
Stredná priemyselná
škola odevná

Ing. Jaroslav Pisančík
Peter Riško

Otvorenie rekonštruovanej budovy Múzea ukrajinskej kultúry

V sobotu 15. júna 1991 sa v Múzeu ukrajinskej kultúry uskutočnila významná udalosť. Po rekonštrukcii a prístavbe budovy múzea, ktorú podľa plánov Ing. arch. Juraja Osvalda robili pracovníci svidníckeho Stavebného podniku, sa konala vernisáž novej kultúrno-historickej expozície v nových priestoroch, ktorá komplexne dokumentuje sociálny, politický kultúrny a hospodársky vývoj života Rusínov – Ukrajincov od najstarších čias až po súčasnosť. Scenár expozície spracovali pracovníci Múzea ukrajinskej kultúry Mikuláš Rusinko, PhDr. Miroslav Sopoliga CSc., M. Hvizd a Štefan Hostiňák. Výstavnícke a interiérové práce robil š. p. Vystavníctvi Praha. Vernisáže sa zúčastnili predstavitelia Ministerstva kultúry SR, 1. námestník ministra kultúry Kornel Földvary, tajomníčka rady vlády SR pre národnosti a etnické skupiny Helena Jacošová, predstavitelia mesta, okresu, zástupcovia z družobných múzeí a účastníci konferencie ukrajincov, ktorá mala v zasadačke múzea svoj záver. Celková hodnota novej prístavby a rekonštrukcie starej činí 20 miliónov korún. Je to jediná budova vo Svidníku pokrytá medeným plechom. Múzeum ukr. kultúry vo Svidníku má zbierky archeologické, historické, etnografické, zbierky knižnej povahy, rukopisy a tlače a zbierky výtvarnej povahy.

Začiatkom roku 1990 malo naše múzeum 57 194 spoločenskovedných zbierkových predmetov a v knižnici bolo 37 549 kníh. Naše múzeum ukrajinskej kultúry môžeme nazvať perlou múzeí Slovenska.

V súvislosti s prepisom obyvateľstva i na rusínsku národnosť Ministerstvo kultúry SR vydalo rozhodnutie, ktorým mení názov Múzeum ukrajinskej kultúry na nový názov „Vlastivedné múzeum A. I. Pavloviča a stálej expozície rusínskej a ukrajinskej kultúry“ vo Svidníku s platnosťou od 15. XII.1991.

Nezamestnanosť v meste

Na svojom zasadaní dňa 31.7.91 Mestská rada vo Svidníku mimo iných problémov sa zapodievala aj nezamestnanosťou v meste. V obvode Svidník na pracovnú príležitosť v lete 1991 čakalo 908 občanov a v samostatnom Svidníku 417. V našom okrese v tomto roku bola 7,5 percentná nezamestnanosť. Je to trochu lepšie ako v susedných okresoch. Na podporu nezamestnaných bolo do augusta vyplatených 7 miliónov korún. Najviac nezamestnaných v meste je z rodov rómskych obyvateľov. Je smutné pozerat' na zdravých mladých mužov, ktorí pred výčapom piva nečinne márnia drahocenný čas.

Spomienka na Slovenské národné povstanie

Tradícia spomienkových aktov nebola porušená ani v deň 47. výročia Slovenského národného povstania, ktorý bol tentoraz pracovný. K pamätníkom sov. a čs. armády vo Svidníku a na Dukle a k bronzovej soche arm. gen. L. Svobodu v okresnom sídle položili

kvety predstavitelia okresného úradu, obvodných a mestských úradov zo Svidníka a Stropkova a zástupcovia okresných organizácií:

Hnutia poľnohospodárov
Strany demokratickej ľavice
Strany zelených
Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov

Zastúpenie nemali:

Kresťansko-demokratické hnutie
Hnutie za demokratické Slovensko
Verejnosc' proti násiliu

a na počudovanie ani

Dukelské múzeum vo Svidníku

Od 17.7.91 Dukelské múzeum bolo premenované na Vojenské múzeum.

Dukelský beh mieru

Už tradičný 32. ročník Dukelský beh mieru sa uskutočnil v sobotu 7. septembra. Zúčastnilo sa na ňom 52 mužov a jedna žena. Na tomto športovom podujatí sa zúčastnili aj traja pretekári z krosňanského športového klubu Karpaty, čím sa z okresného behu stalo podujatie s puncom medzinárodnosti. Po tradičnom akte kladenia kvetov k Pamätníku čs. armády zaznel presne o 11. hodine športový výstrel. Na dvadsaťkilometrovej trati sa rozpútal boj o vavríny víťaza. Z nášho okresu štartovalo 15 pretekárov. Najväčší záujem športovej verejnosti, životný aj vysielaním mestského rozhlasu (čo bolo novinkou zasluhujúcou si chválu na adresu organizátorov), sa sústredil na súboj Mlynarovčana Miroslava Hanika s dvojicou pretekárov z Vranova Mikulášom Vrábeľom a Antonom Slukom. Silné povzbudzovanie Svidničanovi sila vôle napokon rozhodli o úspechu nášho reprezentanta. Cieľovú pásku pretínal Mirosláv Hanik ako víťaz vydareného športového podujatia. Tento 29 ročný vychovávateľ SOEU v Stropkove zvíťazil na týchto pretekoch už 3 krát.

Úcta pamiatke padlým

Tohoročné 47. výročie Karpatsko-dukelskej operácie sa vo Svidníku začalo 5.X.91 o hodinu skôr ako určoval oficiálny protokol. Kytice červených karafiátov k soche generála Ludvíka Svobodu položili predstavitelia Okresného úradu svidníckeho Mestského zastupiteľstva a Okresnej vojenskej správy. Vence vďaka k Pamätníku Česko-slovenskej armády na Dukle a k pamätníku Červenej armády vo Svidníku položila delegácia vedená generálporučikom Imrichom Andrejčákom. Imrich Andrejčák bol v r. 1992 ministrom národnej obrany ČSFR až do zániku federácie.

VIII. Poddukelský lekársky deň

Už po ôsmykrát sa počas dvoch októbrových dní vo Svidníku stretli lekári z celého Slovenska. Tentoraz to boli gynekológovia, ktorých pozvala Slovenská lekárska spoločnosť,

Slovenská gynekologicko-pôrodnická spoločnosť, Katedra gynekológie a pôrodnictva LF UPJŠ v Košiciach, OÚNZ, Spolok lekárov a Gynekologicko-pôrodnické oddelenie vo Svidníku. VIII. Poddukelský deň otvoril dňa 10. októbra riaditeľ OÚNZ.

Ústrednou témou lekárskeho dňa boli novšie poznatky v gynekológii a pôrodnictve. V čestnom predsedníctve okrem iných bol aj minister zdravotníctva MUDr. Alojz Rakús.

Zdravotníci zriadili konto technického rozvoja

Svidnícka nemocnica je priestorovo a personálne pripravená poskytovať jej určené služby. Ku kvalitnej liečebnej starostlivosti potrebuje zodpovedajúce technické vybavenie. Jeho súčasný stav je neutešený. Zväz lekárov vo Svidníku v septembri 91 schválil zriadenie konta technického rozvoja nemocnice. (č. ú. 464 41 619)

Kupónová privatizácia

Kupónová privatizácia je jednou z viacerých metód privatizácie používaných v ČSFR. Umožňuje rýchle odštátneenie, pretože dáva každému občanovi našej republiky nad 18 rokov možnosť získať časť štátneho pozemku. Za túto časť, ktorá môže mať hodnotu niekoľko desiatok tisíc korún zaplatil občan 1 000 korún. A pretože prevod majetku zo štátu na občana sa bude uskutočňovať objednávaním akcií podnikov prostredníctvom tzv. kupónov, dostal tento spôsob privatizácie prívlastok kupónová. Tohto roku v jesenných mesiacoch začala registrácia kupónových knižiek. Na kupónovej knižke je podpis federálneho ministerstva financií Václava Klauza. Kupónová privatizácia je dielom V. Klauza. Občan na pošte si kúpil kupónovú knižku v cene 35,- korún a kupónovú známku za 1 000,- Kčs. Vo Svidníku boli zriadené dve registračné miesta. Prvé registračné miesto bolo zriadené v budove Slovenskej štátnej sporiteľne a druhé registračné miesto v administratívnej budove. Registráciu kupónových knižiek občania Svidníka a okolia si vykonali najviac v mesiaci decembri.

Podnikateľská činnosť

V meste Svidník v novembri 1991 bolo evidovaných 452 súkromných podnikateľov v 64 činnostiach. Najviac je ich so zameraním na obchodnú (61), maliarsko-natieračskú (39), pomocných stavebných robotníkov (19), krajčírsku (16), murársku (15), zámočnickú (12). Malo občanov sa venuje podnikateľskej činnosti výrobného a zvlášť remeselníckeho charakteru. Najznámejším a najúspešnejším podnikateľom vo Svidníku toho roku bol Jozef Surmánek.

Prvé predvianočné kontraktačno-predajné trhy

Priestory mestského kultúrneho strediska na sídlisku Utra sa v dňoch 15.-17. novembra 91 stali domovom prvých svojho druhu v našom okrese predvianočných kontraktačno-predajných trhov Svidník 91. Myšlienka, ktorá sa zrodila pred polrokom a podobná výstava sa už uskutočnila v susednom Poľsku (v Krosne), mala teda premiéru vo Svidníku. Bola to úspešná výstava. Na ploche 500 metrov štvorcových vystavalo svoje

výrobky 60 štátnych podnikov, firiem a súkromných podnikateľov z Východoslovenského regiónu a Krosnianskeho vojvodstva. Výstavu sponzorovala súkromná firma Komi a Becher a Okresný ako aj Mestský úrad vo Svidníku. Každý podnik sa snažil ukázať návštevníkom to, čo najlepšie vyrába. Na odbornom seminári bolo povedané, že obchodná spolupráca medzi pohraničnými oblasťami bude aj naďalej pokračovať. Tam jednoznačne rezonovala konštatácia, že prepojenie regionálnych infraštruktúr v pohraničných oblastiach Poľska, Ukrajiny, Maďarska a nášho Východoslovenského regiónu dáva veľké možnosti a perspektívy ďalšej spolupráce.

Okresná konferencia Strany demokratickej ľavice (SDL)

Konferencia sa uskutočnila v piatok 29. novembra za prítomnosti 94 delegátov z tridsiatich organizácií a klubov okresu Strana demokratickej ľavice je v tomto roku najlepšie organizovanou stranou v našom okrese aj v našom meste. Zloženie pracovníkov predsedníctva, v ktorom čestné miesta patrili Petrovi Weissovi a poslancom FZ a SNR za stranu demokratickej ľavice L. Klimovi a J. Olejovi, hlavne však samotné rokovanie presvedčili, že aj keď sa SDL profilovala z komunistickej strany, nemožno ju dnes s ňou mechanicky stotožňovať. SDL chce stavať na pozitívnych hodnotách, ktoré naša spoločnosť v uplynulých rokoch vytvorila, súčasne však odmieta také mocenské praktiky, ktoré boli a sú v rozpore s medzinárodným právom a zásadami humanity a demokracie. Rokovanie konferencie viedol doktor Marián Baja, správu hodnotiacu život okresnej organizácie od predchádzajúcej okresnej konferencie v októbri minulého roku, predniesol predseda OV SDL Štefan Ivanko. V diskusii vystúpili M. Alexovič, A. Slivka, Š. Radačovský, Peter Weiss, J. Kaščák, Karol Kalinák, J. Olej, A. Dudáš. Delegáti zvolili nové okresné orgány, návrh kandidátov na poslancov FZ a SNR za SDL pre budúce parlamentné voľby a delegátov na I. zjazd strany do Trenčína.

Za nového predsedu okresnej organizácie SDL zvolili Andreja Dudáša. V tomto roku kancelária OV SDL sa premiestnila z bývalej budovy OV KSS do administratívnej budovy.

Výstavba v meste

V rámci účelovej výstavby bola ešte v roku 1998 započatá výstavba Domu kultúry. Prvá etapa bola financovaná zo združených prostriedkov v celkovej čiastke 11 miliónov 800 tisíc korún. Pre rok 1991 boli zabezpečené z tejto čiastky prostriedky vo výške 5 900 000 korún, ktoré boli v prvom polroku v plnej výške vyčerpané. Z titulu nezabezpečenia ďalších finančných prostriedkov ďalšie pokračovanie výstavby Domu kultúry bolo pozastavené. Pre domontovanie skeletu a zakrytie stavby je potrebné zabezpečiť ešte 50 miliónov korún. Mesto ich nemá, štát tiež nie, preto rozostavaná stavba stojí.

Ďalej v rámci účelovej výstavby sa v roku 1991 pokračovalo na výstavbe krytej plavárne, investorom ktorej je Športprojekta Bratislava. V tomto roku na krytej plavárni bolo preinvestovaných 5 900 000 korún. Na dokončenie stavby je potrebné ešte preinvestovať 15 miliónov korún. Aj na túto stavbu niet peňazí preto sa v jej výstavbe v tomto roku už nepokračovalo.

Na výstavbe novej autobusovej stanice zo združených prostriedkov vo výške 1 500 000 korún bolo ukončené zakrytie stavby vo výške 4 000 000 korún, boli dokončené spevnené plochy nástupišťa.

Z prostriedkov získaných zobrať úveru z investičnej banky vo výške 3 milión korún bola tohto roku dokončená Prístavba domu služieb o celkovom náklade 8 900 000 Kčs. V tejto prístavbe boli poskytované občanom také služby: holičstvo a kaderníctvo, oprava elektrospotrebičov, oprava a predaj televízorov, oprava práčok, krajčírstvo, požičovňa videokaziet, predajňa rozličného tovaru, výroba cestovín. V tejto budove taktiež bola zriadená pobočka Investičnej banky.

Vladimír Mečiar v okrese

Na pozvanie okresného predstavenstva Hnutia za demokratické Slovensko (HZDS) vo Svidníku do nášho okresu 29. novembra 1991 na jednodňovú návštevu pricestoval predseda HZDS Vladimír Mečiar. Najprv navštívil Odevné závody kpt. J. Nálepku vo Svidníku a neskôr stropkovskú Teslu. Pozrel si výrobné haly a v neformálnej besede sa zhováral s pracujúcimi oboch podnikov. Odpovedal pritom na nespočetné množstvo otázok.

V popoludňajších hodinách ho v Stropkove už vítala preplnená sála mestského kultúrneho strediska a niekoľko stovák občanov pre strediskom. I tu, ako neskôr na podobnom stretnutí vo Svidníku, mu občania adresovali otázky zo všetkých sfér nášho spoločenského a politického života. Výrečnosť, neformálna komunikácia i vtipné odpovede predsedu Hnutia za demokratické Slovensko neraz vyvolali i úsmev na tvári prítomných.

Vo večerných hodinách Vladimír Mečiar sa stretol v hoteli Dukla s podnikateľmi nášho okresu.

Kultúra

Mestské kultúrne stredisko v priebehu roka uskutočnilo pre občanov tieto kurzy:

- kurz nemeckého jazyka
- kurz anglického jazyka
- kurz šitia a strihov
- kurz strojopisu
- kurz spoločenského tanca a spoločenskej výchovy

Ochotnícky divadelný súbor Lúč naštudoval v réžii I. Ivanča hru O. Karpenka „Mamina chyža“, s ktorou vystúpil pred obecnstvom 5 krát.

Po prvý krát v histórii Svidníka sa uskutočnila prehliadka duchovných piesní, zameraná najmä na vianočné koledy (Vianočný koncert).

Zo Svidníka vystúpili:

Detský spevokol pri grécko-katolíckej cirkvi

Detský spevokol pri III. ZŠ

Ženský spevokol pri pravoslávnej cirkvi

Zmiešaný Poddukelský učiteľský spevokol.

Počas roka vo Svidníku bolo uskutočnených 301 filmových predstavení, z ktorých zisk predstavoval 244 991 korún. Oproti predchádzajúcim rokom návšteva kina poklesla. Príčinou

je satelitné pokrytie Svidníka. V tomto roku sa pri niektorých domoch objavili veľké okrúhle satelitné antény. Za pomoci takej antény aj vo Svidníku namiesto dvoch televíznych programov občania mohli pozerat' až 15 programov.

Pre mládež mestské kultúrne stredisko zorganizovalo 99 diskoték.

V priestoroch kultúrneho strediska na sídlisku UTRA rómsky občania zorganizovali 10 tanečných zábav a nájomné za sálu v priebehu roka zaplatili 12 970 korún.

Na úseku záujmovej umeleckej činnosti bolo zorganizovaných 17 divadelných a estrádno-zábavných programov, 6 koncertov populárnej hudby a 6 výchovných koncertov.

Knižnica

V auguste 91 riaditeľ okresnej knižnice p. Peter Sičák odišiel do dôchodku. Novou riaditeľkou knižnice sa stala p. Zuzana Sejková. Knižnica je strediskom informácií a poskytovania služieb čitateľom. Toho roku bolo v nej evidovaných 49 609 kníh. Na jedného obyvateľa mesta pripadali 4,3 knihy. V tomto roku knižnica kúpila 2 414 kníh za 136 896 korún. Nákup knižného fondu na jedného obyvateľa mesta činil 11,90 Kčs.

V knižnici je evidovaných 2 860 čitateľov. Z celkového počtu čitateľov je 1 544 deti do 14 rokov, čo predstavuje 54%. Na jedného registrovaného čitateľa pripadlo celkove 26 výpožičiek a na jedného obyvateľa mesta 6,5 výpožičiek. Občania za rok vypožičali 74 915 kníh. To ukazuje, že jedna kniha z celkového fondu knižnice za rok bola vypožičaná ani nie dvakrát.

Mimo kníh si občania z knižnice vypožičiavali časopisy, gramoplatne a videokazety.

Niečo zo sčítania ľudu

V tomto roku v ČSFR sa uskutočnilo „Sčítanie ľudu, domov a bytov 1991“ Na základe sčítania k 3.III. 91 vo Svidníku žije 11 520 obyvateľov, z toho 5 668 mužov a 5852 žien. Ekonomicky aktívnych obyvateľov je 5 883, z toho 2 930 mužov a 2 953 žien. Mimo trvalého bydliska pracovalo 1 349 Svidničianov. Z celkového počtu obyvateľov žije podľa štatistiky 9 383 obyvateľov slovenskej a 1 904 ukrajinsko-rusínskej národnosti. V tomto roku je vo Svidníku 686 domov, z toho 450 rodinných domov. Všetci Svidničania žijú v 3 365 bytoch. V našej nemocnici je 425 lôžok a v Sociálnom ústave 144 miest. V meste je 6 materských škôl. Tri základné školy v meste navštevuje 2 410 žiakov. Do štyroch stredných škôl toho roku chodí 1 210 žiakov.

Tohto roku vo Svidníku nikto nechoval kravu. Občan Michalič Ján choval jedného koňa. Na Záhradnej ulici občan Kurilec začal chovať kozy.

Poľnohospodárske družstvo Mestisko dvakrát do týždňa dovážalo mlieko do mesta. Pri bytovkách sa mlieko predávalo po 6,- korún za liter.

Záznamy za rok 1991 boli prerokované v mestskom magistráte dňa 23. januára 1992 čís. _____ a vyložené k verejnému nahliadnutiu od 1.II. do 15.II. 1993.

Vo Svidníku 30.II.1993

primátor mesta